
Hrbáč od Bezdězu. Nově objevený druh korýše vyvolal sérii dalších výzkumů

Hrbáč od Bezdězu. Nově objevený druh korýše vyvolal sérii dalších výzkumů

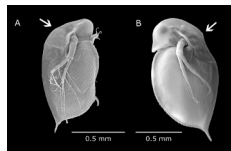
Už dvacet let pomáhá [Grantová agentura Univerzity Karlovy](#) talentovaným vědcům pokrýt jejich náklady na výzkum. Finanční podporu získal i projekt hydrobiologa Přírodovědecké fakulty UK Mgr. Petra Jana Juračky a jeho kolegů z [katedry ekologie](#), kteří se věnují morfologické charakterizaci perlooček. Tito drobní vodní korýši představují vůbec nejstudovanější modelové sladkovodní organismy na světě. Poznat jejich druhy je důležité pro další vědce, kteří perloočky používají pro své pokusy a aplikovaný výzkum.

K projektu *Morfologická charakterizace kryptických západopalearktických druhů perlooček rodu Daphnia* Petra Jana Juračku přivedl jeho zájem o studium organismů, které obývají soustavu malých vodních nádrží na Kokořínsku. Tomuto tématu věnoval svou bakalářskou, diplomovou i disertační práci, již by měl obhajovat příští rok. Při výzkumu na Kokořínsku vědci narazili na nový druh perloočky (*Daphnia hrbackei*), které kvůli jejímu zvláštnímu vzhledu a místu nálezu říkají „Hrbáč od Bezdězu“. Její latinský název navíc odkazuje i k významné osobnosti české hydrobiologie, docentu Jaroslavu Hrbáčkovi, který zemřel v roce 2010.

„V minulosti došlo k velkému úbytku malých vodních ploch v naší krajině, zejména v důsledku intenzivního zemědělství. V tůních a drobných rybníčcích přitom žije řada různých organismů, které jinde nenajdeme. Právě pro ochranu takových rostlin a živočichů se již několik let buduje síť nových tůní, mj. i v CHKO Kokořínsko, kde jsme prováděli náš výzkum. Při něm jsme pak našli perloočku, která vypadala trochu jinak než druhy, jež známe,“ vysvětlil Petr Jan Juračka. Tento objev vedl Petra Jana Juračku a jeho kolegy k tomu, aby se perloočkám a jejich taxonomii věnovali důkladněji. Perloočky jsou totiž modelovým organismem užívaným dalšími vědci pro jejich výzkumy. Ti pro úspěšnost svých pokusů ale potřebují přesně vědět, s jakým „materiálem“ pracují.

V rámci projektu tak hydrobiologové Přírodovědecké fakulty popsali nově objevený druh perloočky a nyní ve spolupráci se švýcarskými a čínskými vědci pracují na taxonomii perlooček z Himálaje. K tomu se zabývají systematickým studiem cirkumpolárních druhů perlooček, tedy těch, které obývají arktické a subarktické zóny severní polokoule Země.

Petr Jan Juračka v rámci projektu strávil stovky hodin u skenovacího mikroskopu, pod kterým tyto korýše a jejich vajíčka zkoumal. Společně se studentkami programu Bakalář PLUS tak připravují rovněž metodický návod k tomu, jak pro skenovací mikroskop schránky trvalých vajíček perlooček připravovat.

Výzkum těchto drobných korýšů ještě není zdaleka u konce. Stále nové objevy vyvolávají další a další otázky, i proto Petr Jan Juračka nepochybuje o tom, že se perloočkám bude věnovat i nadále.

Grantová agentura UK vznikla v roce 1993, aby finančně podporovala i mladé začínající vědce, kteří se chtějí věnovat výzkumu. U příležitosti výročí jejího založení se ve středu 27. listopadu konala konference těch nejúspěšnějších doktorandských projektů financovaných agenturou. Zájemci si tak mohli poslechnout přednášky dvanácti badatelů věnujících se různým vědním oblastem. Jedním z nich byl i Petr Jan Juračka, který posluchačům představil projekt *Morfologická charakterizace kryptických západopalearktických druhů perlooček rodu Daphnia*. Výzkum, na kterém pracuje s emeritním profesorem Vladimírem Kořínkem, se svým školitelem docentem Adamem Petruskem a na kterém se podílel i švýcarský biolog Markus Möst a trojice studentek zapsaných na Přírodovědecké fakultě v programu Bakalář PLUS, stále probíhá.